

Placcaert ende euwich ghebodt ons ghenadigs Heeren des Conincx, daer mede verclaert wordt, van geender weerden te zijne, alle vercoopingen ende vervremdinghen van den goeden toebehoorende den Godtshuysen, ende zyne Majesteyts goede ondersaeten: voortgekeert by den Prince van Oraengien ende zyne aenhangeren, beruerders der gemeynder rusten

<https://hdl.handle.net/1874/9152>

2

1574

Placcaert ende Euvwich

Ghebodt ons ghenadigs Heeren des Coninc /
daer mede verclaert wordt / van gecendet weerden te zyne /
alle vercoopingen ende verbyndinghen van den goeden / toe-
behoorende den Godts huysen / ende zyne Maiesteys goede
onderlaeten : voorzifgekeert by den Prince van Oraengien en
zyne aenhangere/bervuerders der gemeynder rusten.

1574

Gheprent Thertoghen Bossche, by my Ian Schœffer, Ine
Missael. Anno. M. D. LXXX.

Met Gratie ende Preuilegie.

¶ Extract van 't pzenlegie. ¶

De Co. Maest. heeft gheconsenteert ende gheaccordeert/
Jannen Scheffer boeckpenter bynnen der Stadt van 't Her-
togenbossche, om bynnen der voorsz. Stadt te mogen pzingen, oft
boe pzingen, vercoope ende dissebuere, de Blaccaete ende Ordi-
nantien ons Heeren des Coninc, alreede gesonden bynnen der voorsz.
Stadt, om aldaer te worden gepubliceert, ende die het hof naemacks als
daer sal seynden, byder byschenende byder acte vanden seluen Hous daer
by verlicent ende geguen tot Namen, den xxi. ten Iulij. Anno. 1580
Onderteeckent. D. de Gzimald.

Coppe,

Philips byder gratie Godts Coninck van Castilien/van Leon/van Arragon/van Nauarre/van Napels/van Sicilien/van Maillozque/van Sardeyne/vanden Eylanden/Indien/ende vassen Lande der Zee Oceane: Ershertoghe van Dissenryck/ Hertoghe van Bourgoingnien/van Lothryck/van Brabant/vā Limborch/van Luxemborch/van Selre/ende van Melanen: Graue van Gabsborch/van Vlaenderen/van Arthois/van Borgoingniē/ Balsgrauē/ende van Benegouwe/van Hollandt/van Zeelant/van Namen/eñ van Zutphen/Prince van Swane/Marckgrauē/des heylighs Ruyck: Heere van Frieslandt/van Salins/vā Mechelen/vander Stadt/Steden/ende Lande van Utrecht/Quertijel/ende Groeningen / Ende Dominateur in Asie eñ in Affricke, Allen den genen die dese iegenwoozige sien sullen/ Saluyt.

AL SOO, Jedert het Tractaet van Reconcliatie / ghebaen met onse Landen ende Prouincien van Arthois / Benegouwe / Kijstel / Douway/ende Dychies/ende hueren geassocieerden: die Prince van Oraengien/ende synen aenhangeren / berucrders vande ghemeyne ruste/om te beletten / ende te doen afwijcken de andere onse goede onderfaeten van sberencie eñ weldaet/daer toe wy hen by voorszeyde Tractaet/onfanghen ende roepen / voorgenomen ende begonst hebben te beslaen/consilqueren/ende te vercoopen die goederen van den genen / de welcke om de onderhoudenisse vande Catholycke/ Apollolycke eñ Roomsche Religie eñ tot volbrizinginge van huere verplichinge eñ obligatie / tot onse onderdanicheyt / sich met ons bereenicht/ende gereconcilieert hebben / oft alnoch souden willen bereenighen/ende reconcilieren. Ende insunderheyt/ men verstaet dat sy van m eninghe syn/te vercoopen/ende te verbycanden/alle e' Gheestelyck eort vande Godshuylen/ende andere heylighe plaatsen/om by dien weghe/benomen zynde/het middel/ende leestocht vā allen Gheestelyck personen/die henlyyden niet en souden willen aenhangen / te subverteren / ende vooz/eeuwelycken wt te roeyen d'exercitie van de voorszeyde waerachtige Religie/ende dienst Gods gelyck de voornoemde van Oraengien / alreede geatentceert/ eñ ghebaen heeft / in onse Landen eñ Graeffschappen van Hollandt/ende Zeelandt/ende elders daer hy des heeft gekunnen.

Waeromme soo eest/ dat willende hier inne voorszien/ ende voorszien
staen/ die oude fondatiën/ van onse voorszien/ ende voorszien
bruchtige personen/ sanderlinge om te bewaeren den saet vander
heyliger Kercken/ en een yeghelycken van onse ondersaeten van soo
grote schade ende verlies daer sy mede gedrepyt worden. Ende op
dat een yeghelyck ghewaershouwet sy/ dat wy niet en verstaen/ hier
naemael/ in eenige manieren te gedoogē/ aduoyeren/ oft van weeten
den te houden/ ghelycke vercoopinge/ en verbycndingen/ oft eenige
andere gelycke werckē/ daer duere onse goede ondersaeten/ hen sou-
den moghen vercozt/ ghefrustreert/ oft ghepnuert binden/ vā huere
patrimoniale goeden/ ende gronden van erfuen: Ende die Beest-
lycke personen/ van hun voetsel ende alimentatie. **W**y om dese
saecken/ ende andere goede consideratie/ hebben by maniere vā rechte
ende **E**nwich gebode/ met rijpe deliberatie van onsen seer lieuen eest
seer beminden goeden **R**ue / den **P**rince van **P**arme / ende van
Plaisance: **S**tadthouder/ **S**ouuerneur/ ende **C**apiteyn generael vā
onse landen van herwaertlouere/ verclaert ende verclaeren van nū
vordien/ alle die vercoopinghe/ verbycndinge/ ende vercozingen
vanden goederen/ toechhoorende **A**bdijen / **C**loosteren/ **C**ollegien/
Kercken/ ende andere **G**odsdiynen ende heylige plaetsen: als oock
onzen goeden ondersaeten / volgende oft begerende te volghen ons
mede parthe/ de welcke men soude willen wt saecken van huere ab-
sentie/ vereeninge/ oft reconciliatie met ons/ onder wat detsel dat hec
soude mogen wesen/ t sy by tijtel van contributie/ impositien/ cotisa-
tien/ oft andersins/ om hen daer mede tegen ons te behelpen / te zyne
ontrechtighe / onredelycke/ nul ende van geender weerden: **I**nder
vuegen dat niet tegenstaende de voorszeyde distractien oft verbyc-
ndingen/ een yeghelyck/ sal mogen / sonder weghe/ oft figure van pro-
ces/ de voorszeyde goeden wederomme aenbeerde/ al oft de voorszey-
de vercoopingen noyt gedaen en waeren. **B**lijuende die proprieteyt/
eygendom en gherechticheyt vande selue goederen/ en gronden van
erfuen/ den eygenaeren en proprietarisen/ huere erfue nacemelin-
gen/ oft actie van hun hebbende/ den welcken desen achter volgende/
wy willecozen/ dat sy tallen tijden/ ende door hoemenichderley han-
den/ de selue goederen ghepasseert zyn/ sullen mogen/ wt crachte van
dese onse ordiancie/ sonder andere solemniteyt vanden/ aenbeer-
den/ ende wederomme besitten/ huere voorszeyde goederen/ ende pos-
sessien/ met alle het ghewas/ verbeternissen/ en meliorarien/ dyer bes-
uonden sullen zyn/ ten dage vande voorszeyde aenberdinge. **A**lles
sonder eenige restitutie/ vergeldinge/ vande weerde/ oft van eenige
andere costen/ oft ongelt. Ende sonder dat de lesse besitter oft ghe-
brycker eenich verhaelen oft garand sal moghen hebben / op sone
authuers/ mediate oft immEDIATE. **W**aer van wy hem gepnuert
hebbe

hebben/ende pzuieren/van us aff om zyne lichtueerdicheyt/temer-
teyt/ende om te wesen een onrechtueerdich cooper/ende van quader
trouwen. Ende sal hierenbouen de voorszeyde leste ghebruycker
ende besitter/ghehonden wesen/erkenninge/betwys/ende reliquia te
doene/van alle die vyzichten/proffiten/inncomen ende baeren/die
gecomen syn/oft hadden mogen comen/vande voorszeyde goederen/
rzedert de voorszeyde vercoopinge/alienatie/ende besittinge. Doch
sal ghehouden zyn in alle bederuingen/deterioration/oft beschadin-
gen/die inde voorszeyde goederen/en gronden van erfuen/ghedaen
sullen syn ghewest:Als wesen de een onrechtich ende geweldadich
besitter/en onthouder van eens anders goet. Ordinerende daerom-
me wel expresselijck allen onsen Rechteren ende Amptlyden dat sy
ten effecte als bouen den seluen eygenaeren oft proprietarisen geue
alle hulpe bystandt/ende assistentie van Justicie. Ende oft dyen aen-
gaende eenich geschil oft different getele/lesne wten sommierlijck/
ende sonder figure van processe. Stellende eerst ende al vozen die
oude eyghenaeren en proprietarisen inde possessie van heuren goe-
deren voorszeyt: midts by hen alkenlyck doende blijcken/dat dooz-
dese troublen/die voorszeyde goederen/ende gronden van erfuen/
hen oft andere daeraff sy recht gehabt hebbe/waren toebehoorende.
Ende op dat onse goede onderlaeten/met ons ghereconcilieert/oft
andersins gebleuen in onse deuotie/niet becommert/gequelt/oft be-
schadicht en worduert/in heure goeden/dier confiscatie oft besla-
inghe van dien. hebben vercleert/dat insgelijck alle de voorszeyde
proceduren/zyn pure wegen van septe/gheweldadige ende onrech-
tige bestaenninge. Blijuende een yegelijck in zyn Recht/en possessie/
in sulcke vuegen ende manieren/als nae Recht/ende volgende die
costuymen/ende priuilegien vanden lande hem toestaet/en behoort/
ende ghelijck hier bouen vermeld is. Verclarende voorts wel ex-
presselijck/dat inghualle van sulcke ghewele oft verneminghe wy
sullen terstont doen saiseren/ende beslaen/allen die goeden/ende in-
necomen/van allen die ghene/die hen sullen houden inde Steden/
Landen oft Castellrhen/houende onse teghenpartije/ende niet wil-
lende deelachtich wesen/vander voorszeyde Reconciliatie/om daer-
mede te recompenseren/onse goede onderlaeten/en andersins dien
aengaende te ordineren gelijck redelyck is. Alles sonder aenschou-
wen te nemen/op eenighe priuilegien/bsancien/oste costuymen/die
eenige van hen souden willen pretenderen ter contrarien: Daeraff
zy ghepzuert syn/als by hen terst daer tegens gedaen te hebben/de
welcke wy andersins al tot hebbe wille conferuere/en onderhonde.
Ende voorszineer/sullen daerinne salcx versien/dat de gens die here
sullen onderwinden/oft mengen metten voorszeyde vercoopinghen/
confiscation ende salissementen/oft tegetinge vande voorszeyde lan-
den en

den ende gronden van erfuen/sullen gheboelen hoe grootelick ons
mishaecht alsulcke verdruckings en oppressie vanden Seestelicken
Raet/ ende andere onse goede onderlaeten. Verclarende van alsn
tegenwoordelyck allen Officieren/voor de welke sullen ghepasseert
worden eenige erkennenisse oft onderkenissen/ende andere gelycke wet-
telicheden/om de voorszeyde vercoopingen/verbzendingen/ en be-
lastinge/afgesteld ende gepreueert te zyne van huere staten en officie.
Ende onbequaem ende inhabil/om eenige andere staeten te houden
in roccomende tijde; de welke van aldan sullen impetrabel wesen.
Ende bouen dien/de voornoemde Officieren/ghhouden te verant-
woorden vande schaden/verlies ende interesten/de welke sonni-
ge daer deure/sullen geleden ende gedaegen hebben. Ende op dat
niemant sich en late duncken/dat wy ons bewegende ten versuecke
ende begeerte van de gene/die hen souden willen stellen ende geuen
onder onse gehoorsamenheit/hier naemaels soude mogen voor goet
en aengenaem hebben alsulcke vercoopingen/alienationen oft distrac-
tien vanden voorszeyde goeden. Wy verclaren dat wy van alsn/
derogeren/ allen sulcken beloeftenissen/als wy dyer misghyppinghe/
ofte subzeptien/souden mogen accorderen in preiudicie ende naedeel/
van tegent des bouen verbaelt is: Ontbieden daeromme ende bes-
uelen onsen seer lieuen/ende ghetrouwen die Hoof- President ende
lyyden van onsen Secreten/en grooten Raeden/Cancelier en luyden
van onse Raede in Brabant. Stadthouder/Presidenten/ende luyden
van onsen Raet/rot Luxemborch. Stadthouder/Canzler ende luy-
den van onsen Raede in Gelderland. Gouverneur van Limburch/
Walchenborch/Daechem/ende andere onsen landen van Quermale.
Stadthouder/President/ende luyden van onse Raeden in Vlaende-
ren ende Arthois. Hoogh-baillu van Henegouwe/ende luyden van
onsen Raede te Bergen. Stadthouder/President/ende luyden van
onsen Raede in Hollandt. Gouverneur/President/ende luyden van
onsen Raede tot Namur. Stadthouder/President/ende luyden van
onsen Raede in Ghieslandt. Stadthouder/Canzler/ende luyden van
onsen Raede in Querssel. Lieutenant van Broeninge. Stadthou-
der/President/ende luyden van onsen Raede tot Utrecht. Gouver-
neur van Wyssel/Douway/ende Diches. Henevoost van Valenchi-
ne. Bailly van Dorninck. Rentmeesteren van bewest ende beoister-
schel in Zeelandt. Schoutet van Mechelen/ende andere onse Rich-
teren/Justicieren/Officieren/ende Amptluyden. Ende dien van onse
vafallen dien dir aenguen sal huere stede-houderen/ende elcke van
hen besondere/soo hen tochooren sal/dat sy dese onse tegenwoordige
Declaracie/gherot/ende ordinancie/doen publiceren een yegheluyck
binnen de plaetsen/blecken ende limiten van sijnre Jurisdictie daer-
men ghewoontlyck is wtroepingen ende publicacien te doene: Op
dat

dat niemant daer van ignorantie en soude mögen pzetenderen. En
hoorszineer/onderhouden ende obserueren/doen onderhouden ende
obserueren onuerbykelyck alle die puncte ende articulen daer in
vermelt/naer huer forme ende teneur. Proccederende / ende doende
proccederen tegens den ouertreders ende onghchoorszame by exco-
mie bande penen bouen verhaelt : Sonder ernige gunste/verdriach/
oft dissimulatie/des te doene met dießer aenleest/ geuen wi hen en
elcken van hen besondere volcomen macht authoriteyt ende sunder-
ling beuel. Ontbieden ende beuelen allen ende eenen yeghelycken/
dat zy hen t'zelue doende/ernstelyck verstaen ende obedieren: Ende
nietemim alsoe segentwoordichlyck de hoorszeyde Publicatie niet en
sal ennen ghedaen worden inde Steden / Landen/en Castellijen/
geoccupert/ouermids de rebellie van sommighe houdende onstet-
genpartije: wy willen dat de Publicatie die de shaluen ghedaen sal
worden/binnen de naeste Steden staende in onse ghehoorszamebyer/
zy van sulcker cracht ende weerden/ al oft die gedaen waere ouer al
inde gewoonelyche Stede en plaetsen: En ouerfulcx hebben wy die
geauthorizeert/en authorizeert by desen. want ons alsoe ghelieft.
Des t'oironden hebben wy onsen Zegel hier aen doen hangen.

Gegenen in onse Stadt van Maestricht / den leuensten dach van
Octobri/ int Jaer ons Heeren Duyssent/ Wiffhondert / Regentste-
uentisch/ Van onsen Ryticken/ te weten/ van Spaengien/ Sicilien/ ge-
s' vierentwintichste: Ende van Napels r' iessentwintichste.

Onder stont gheschreuen.

Byden Coninck in zynen Naede.

Onderteeckent.

Vereycken.

Albus gedaen ende Gpubliceert en doen publiceren / by mynen
Heere den Schouteth / ter pupen aff binnen deser Stadt In presen-
tie bande Heeren Schepenen Hier onder gereeckent naementlyck/
M. Jacop Craen / ende Goert van Alerden/ en veel meer andere
omstaende Opt' vierentwintichste dach der maende van Februaris
int Jaer ydc. ende LXX.

Jacop Craen,

G. Alerden.

Byden Coninck.

Kene / ende beminde / wy seyden v hier mede be-
floten ons Placcaert/ende Edict/daer mede verclaert
wordden van geender weerden te zyne alle vercopin-
gen/ende verbijndingen / vanden goeden toebehoor-
ende den Soetshuylen/ende onse goede onderlaten/
voirtsgekeere byden Prince van Oraegnien / en zyne
aenhangeren/beruerders der gemeynder Rust v Ordinerende/ende
beuelende/dat ghy perscont/ ende sonder verreck / tzelue Placcaert
en Edict publiceert/ende doet publiceren alomme binnen uwen be-
dyue/daermen gewoonlyck is publicatie te doene/ v voirts regu-
lerende naar den teneuc en inhouden van dien. Querteyndende tot
dien in handen van onse lieue / en gerrouwe Fiscalen in Brabant
tot Lohen residorende / Certificatie vander plaetsen / ende dagen/
daer/ende wanneer selue sal wesen gepubliceert/ende vercondicht.
Sonder des te latene. Want onse geliefte zulcke is. Lieue ende
beminde onse Heere Godt zymet v / Ghescreuen binnen onser
Stad van Louen / desen vijftien. Januarj. Anno. xv. LXX.

Ter Ordinantie van mijnen Gerw. Heeren van
den Raide in Brabant voorsz.

Onderteeckent.

De Roy.

Ghepubliceert als voorsz.